

heiskaset

Heiskasten sukulehti nro 3/2018

Sukuseuran kesämatka
Karjalan kannakselle

Sisältö

Puheenjohtajan tervehdys	3
Toimituksen palsta	4
Heiskasten Sukuseuran kesämatka - Karjalan kannakselle	5
Pentti Heiskanen: Talvisodan muisto	18
Markku Heiskanen: Rividiplomaatin muistelmat	20
Varapuheenjohtaja Perttu Kähäri 50 vuotta	22
Uusi kirja montessoripedagogiikasta tarjoaa ratkaisuja koulutuksen haasteisiin	24
Tuusniemen Heiskaset vuosisatojen saatossa	26
Jouluevankeliumi	29
Heiskasten sukuseura ja hallitus	30
Merkkipäiviä	31
In Memoriam	32
Heiskas-tuotteet	34

Julkaisija: Heiskasten Sukuseura ry

Y-tunnus: 204431-3

Heiskaset-lehden toimitusneuvosto:

Hannu Heiskanen ja Perttu Kähäri

Vastaava päätoimittaja: Perttu Kähäri

Taitto: Susan Wilander

Heiskaset-lehden tunnus: Toivo Heiskanen

Kannen kuva: Heiskaset ”isolla kirkolla” Karjalan matkalla.

Kuva: Hannu Heiskanen

Paino: Trinket, Helsinki

Puheenjohtajan tervehdys

Viime kesänä koko Suomea ”piinanneet” helteet ovat enää muisto vain. Mennyt kesä ja syksy on ollut todella lämmintä aikaa. Kesällä riittävästä auringonpaisteesta piti huolen maamme ylle jämäh-tänyt sulkukorkeapaine. Varsinkin kerrostaloasunnot joissa ei ole ollut ilmalämpöpumppua tai muuta ilmastointia, ovat olleet tukahduttavan kuumia ja rautakaupoista kaikki viilennyslaitteet oli myyty loppuun.

Voi helteestä toki nauttiakin, kuten tekivät ne 27 ennakkoluulotonta Heiskasta 12.-15.7. matkates-saan läpi polttavan kuuman Karjalankannaksen. Matka sujui mainiosti mukavassa seurassa ja mie-lenkiintoisia nähtävyyksiä katsastellen. Tarkempi kertomus retkestä on toisaalla tässä lehdessä, joka on muutoinkin Karjalaan keskittyvä teemanumero. Laaja lähes 80 valokuvaa käsittävä katselmus matkaan on nähtävissä seuran kotisivuilla <http://heiskasten.sukuseura.fi/> osiossa Seuran toimintaa – Kuva-albumi.

Mainostetaan sen verran, että pitkästä aikaa täydensimme Heiskastuotevalikoimaa uudella tuotteella; Heiskaset-omalimukilla, jota saa tilata edulliseen hintaan seuran myyntivastaavalta. Tästäkin, esimerkiksi mainiosta

joululahjaideasta tarkemmin lisää tässä lehdessä.

Talvi ja joulukuukin tulla jollottavat ja hallitus kokoontui ensi kertaa kesän jälkeen marraskuun lopulla varapuheenjohtajamme Perttu Kähärin luona pikkujoulutunnelmissa. Kävimme läpi Karjalan matkan annin sekä tämän Heiskaset-lehden tulevan toimitustilanteen. On myös aika alkaa pohtia ensi vuoden varsinaisen suukokouksen pitopaikkaa ja -aikkaa. Voi olla, että säästämme isommat juhlapaukut seuran tuleviin 60-vuotisjuhliin, jotka on tarkoitus pitää Rantasalmen Järvisydämessä kesällä 2020. Mahdollisesti pidämme yksipäiväisen kokouksen kevään aikana ja valitsemme seuralle uuden hallituksen. Joten perästä kuuluu...

Tässäpä tärkeimmät tällä kertaa. Oikein miellyttäviä lukuhetkiä kädessäsi olevan tuoreen Heiskaset-lehden parissa ja mukavaa joulun odotusta kaikille lehtemme lukijoille! Kotkassa marraskuussa 2018

Hannu Heiskanen
puheenjohtaja
Heiskasten sukuseura ry.

Toimituksen palsta

Tervetuloa lukemaan uutta Heiskaset-lehteä! Tämän lehden teemana on Heiskaset Karjalassa. Sukuseuramme matkasi Karjalaan viime kesänä ja tässä lehdessä on tuosta matkasta upea matkakertomus. Matkan on täytynyt olla hieno kokemus mukana olleille, kun kertomuskin on näin mahtava. Kiitos Hannulle ja Tapanille niin matkan järjestämisestä kuin jutun kirjoittamisestakin!

Vaikka matkakertomus onkin poikkeuksellisen laaja, on lehdessä muutakin mielenkiintoista. Matkalla mukana ollut Pentti Heiskanen muistelee pikaista lähtöä Karjalasta muutamaa vuosikymmentä aiemmin. Ja muisteltavaa on Markku Heiskasellakin – ihan kirjaksii asti - ja tässä lehdessä saamme siitä maistiaisia. Kirjan on kirjoittanut myös

taittajamme Susan Wilander, jonka teos esittelee montessoripedagogiikkaa niin vanhemmille kuin vanhuksillekin.

Tämä lehti syntyy vapaaehtoisvoimin. Siksi kaikki hienot suunnitelmamme eivät aina toteudu juuri niin kuin ajattelimme ja lehtikin saapuu lukijoille eri aikaan kuin oli tarkoitus. Mutta toivottavasti sitäkin odotetumpana. Suuret kiitokset kaikille kirjoittajille ja lehtemme taittajalle! Työnne on todella arvokasta ja uskon, että kaikki lukijamme yhtyvät näihin kiitoksiin. Toivotan kaikille rauhallista joulua ja onnea vuodelle 2019!

Perttu Kähäri

Heiskaset-lehden päätoimittaja

Heiskaset-lehti

Seuraava lehti ilmestyy keväällä 2019. Lehden tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään 28.2.2019 mennessä päätoimittajalle: Perttu Kähäri, perttu.kahari@aalto.fi.

Lähetäthän tekstit mieluiten Word-tiedostoina. Kuvien tulisi olla resoluutioltaan min. 300 dpi.

Kaikki sukuseuraan ja Heiskasiin liittyvä aineisto teksteineen ja kuvineen on tervetullutta. Varmistathan, että tekstien ja kuvien julkaisuun on lupa.

Lisäksi Sukuseuran arkistoon voidaan tallentaa Heiskasten suvun aineistoa, kuten asiakirjoja, kirjoja ja valokuvia.

Heiskasten sukuseuran kesämatka Karjalan kannakselle 12.-15.7.2018

Pietari Suuren patsas, taustalla Viipurin linna.

Torstai 12.7.2018

Matkamme alkoi varhain aamulla Pieksämäeltä, Vesitornin pysäkiltä, josta mukaan läksi puolenkymmentä henkilöä mukaan lukien alkumatkan johtaja **Pentti Heiskanen**. Heti alkuun voi todeta, että koko matkan ajan meitä helli ja vaivasi erityisen helteinen sää. Bussi oli kyllä erittäin hyvin varustettu ja ilmastoitu, mutta erinäiset kävelyt bussin ulkopuolella nostattivat heti hien pintaan. Varkaudesta poimittiin mukaan vajaa kymmenkunta matkalaista ja Mikkelistä vielä muutamia. Sitten matka jatkui kohden Lappeenrantaa ja Viipurin portin ABC:tä, jossa pidettiin kulkettajalle pakollinen tunnin lepotauko. Siellä kahviteltiin ja otettiin mukaan loputkin, omil-

la autoilla tulleet matkustavaiset. Ajaa körötelimme muutaman kymmenen kilometrin matkan jonossa raja-asemalle, jonne autoilijat jättivät kulkupelinsä.

Rajan ylitys tapahtui Imatralla/Svetogorskissa ja se sujui olosuhteisiin nähden kohtalaisen sujuvasti. Vaikka mitään ruuhkaa ei ollutkaan, aikaa kului silti puolisoitoista tuntia etenkin Venäjän puolella passien ja asiakirjojen tarkan syynäämisen takia. Rajamuodollisuuksista selvittyämme matkaa jatkettiin Viipurin suuntaan ja matkalla ohitettiin mm. jatkosodan aikainen Ihantalan (Palcevo-lomakylä) taistelupaikka. Aikataulun kireydestä johtuen paikalla ei ehditty pysähtymään, mutta matkanjohtaja **Hannu Heiskanen** kertoi-

li bussissa näistä Suomen kohtalonhetkinä käytyjen taistelujen kulusta ja merkityksestä. Tähän Pohjoismaiden historian suurimpaan taisteluun osallistui eri vaiheissa yhteensä noin 50 000 suomalaista ja noin 150 000 neuvostoliittolaista sotilasta. Vihollinen kuitenkin saatiin suurin uhrauksin pysäytettyä ja Suomen itsenäisyys turvattu!

Vanhaan suomalaiseen kaupunkiin Viipuriin saavuttiin iltapäivällä ja siellä majoituttiin laadukkaaseen Victoria-hotelliin. Hotellin huoneet olivat länsimaisenkin tarkastelun perusteella erittäin hyvin varustettuja ja miellyttäviä. Hotelli sijaitsee aivan historiallisen kaupungin keskustassa vanhan Kauppatorin varrella. Hotellin ravinto-lassa ruokailtuamme vaihdoimme euroja rupliin paikallisessa pankissa. Ruplan kurssi on meille euroihmisille hyvinkin edullinen, sillä yhdellä eurolla sai peräti 72 ruplaa. Häivähdys menneestä koettiin Kauppatorilla, kun erinäiset kaupustelijat hyökkäsivät kimppuamme tarjoamaan niin sukkia, luutia kuin muutakin tarpeellista tavaraa.

Tämän jälkeen suuntasimme mukaan liittyneen paikallisen oppaamme **Alla Matvienkon** johdolla Viipurin kiertoajelulle. Tutustuimme mm. historialliseen Viipurin linnaan, jossa kenraalimajuri **Juho Heiskanen** toimi lyhyen aikaa kaupungin komendanttina heti kaupungin takaisinvaltauksen jälkeen alkusyksystä 1941. Linnassa oli paljon nähtävää ja erityisesti keskityimme Suomalainen Viipuri-näyttelyyn. Siinä kerrottiin autenttisin kuvin ja esinein aikaa, kun Viipuri kuului vielä kiinteänä osana kotimaahamme. Viipurin on myös sanottu olleen Suomen kansainvälisin kaupunki; siellä pärjasi normaalielämässä niin suomen, ruotsin, venäjän kuin saksankin kielellä. Mainittakoon vielä, että toinenkin Heiskas-kenraali on ollut vaikuttamassa kaupungissa. Nimittäin talvisodan päättyttyä 13. maaliskuuta 1940 silloisen eversti **Kaarlo Heiskasen** tehtäväksi tuli ottaa vastaan Viipurin linnan tornista laskettu Suomen lippu!

Siirtymien aikana teimme kiertoajelua Viipurin vanhojen torien sekä eri kaupunginosien kautta. Seuraava tarkempi tutustu-

Heiskasia Viipurin linnassa.

miskohteemme oli alkuperäiseen asuunsa kunnostettu Alvar Aallon piirtämä Viipurin kaupunginkirjasto. Se oli todella näkemisen arvoinen paikka, ainutlaatuinen rakennus maailmassa, joka tätä nykyä on Viipurin kulttuuriväen kehto. Siellä saimme asiantuntevan opastuksen niin sisällä kuin rakennuksen ympäristössäkin. Nykyviipurilaiset ovat mukavaa ja fiksua väkeä ja tuntuvat arvostavan kotikaupunkinsa menneisyyttä. Toisin oli neuvostoaikana ja vielä muutama kymmenenkin vuotta sitten. Kaupungissa asui silloin juurettomia kaukaa Venäjänmaalta tulleita ihmisiä, joilla ei ollut mitään kosketuspintaa kaupungin menneisyyteen.

Pienenä detaljina voi mainita, että havaitsimme kaupungissa pysäköitynä uuden Ladan katumaasturimallin, jonka maahantuonti Suomeen alkaa vasta ensi vuonna. Auto oli länsimaisittain tarkasteltuna todella edustavan näköinen ja oloinen.

Monrepos's puisto on ollut eräs Viipurin kaupungin tunnetuimpia nähtävyyksiä jo lähes 200 vuoden ajan. Viipurin kuulussa vielä Suomeen se oli yksi koko maan merkittävimmistä ja ainutlaatuisimmista puistoista, joka tunnettiin myös ulkomailla. Puistossa on tällä haavaa käynnissä massiiviset parannus- ja uudistustyöt. Pahasti pusikoitumaan päässyt vanha kaunis puisto tullaan palauttamaan alkuperäiseen asuunsa. Rakennustyöt ovat herättäneet puiston ystäväissä närää massiivisuudellaan ja mm. massiivisella vanhojen puiden kaadoilla. Kaadettavia puita oli suunnitelmien mukaan 2 500 runkoa, eli noin 30 prosenttia restaurointialueen puista. Näimme paljon kauniita ja mielenkiintoisia kohteita, mm. Neptunuksen temppelin ja Broglien veljesten obeliskin. Voi vain kuvitella miten hienolta puisto näytti loistossaan 1800-luvulla Nicolay-suvun hallitessa sitä.

Mielenkiintoiselta Viipurin kierrokselta palattuamme maistui illallinen Pyöreässä tornissa, ravintola Kruglaja Bašnjassa. Paikka on

erittäin viihtyisä ja historiallinen suomalaisen vanhan musiikin soidessa taustalla. Vanhan Wiipurin menu, jonka söimme, oli tosin suomalaiseseen ravintolatasoon tottuneille pienoinen pettymys. Pyöreä torni on Viipurin kaupunginmuuriin aikoinaan kuulunut tykkitorni, joka sijaitsee Viipurin kauppatorilla. Torni rakennettiin vuosina 1547-50, oletettiin Kustaa Vaasan antamasta käskystä Viipurin kaupunginmuurin vahvistamiseksi keskiaikaisen Karjaportin viereen.

Viipurin pyöreä torni, jossa nautimme illallisen.

Perjantai 13.7.2018

Syötyämme aamiaisen hotellissa suunta-
simme viereiselle Viipurin kauppa-
torille ja kuuluisaan kauppahalliin. Sieltä
edulliset (limppari 0,70 €, röökikartonki 13
€!) ostokset tehtyämme läksimme ajelemaan
Viipurinlahden rantaa pitkin kohti Terijokea.
Mukaan Viipurista otimme paikallisen op-
paamme **Evgeni Balashovin**. Hänen suo-
menkielen taitonsa oli hyvin puutteellinen,
mutta mainio ”matkaväpelimme” **Tapani
Pakarinen** käänsi erittäin tarkkaa tietoa
meille. Mainittakoon tässä yhteydessä, että
lähes kaikki suomenkieliset paikannimet kor-
vattiin 1940-luvun lopulla venäjänkielisillä
uusnimillä, joilla ei ollut muutamaa tapausta
lukuun ottamatta minkäänlaista historiallista
taustaa. Nykynimet ovat pääasiassa venäläis-
ten sotasankareiden ja puoluevirkailijoiden
nimistä johdettuja. Siksi käytän tässä artikke-
lissa sekä suomen- että venäjänkielisiä nimiä,
joista jälkimmäinen suluissa.

Ensimmäinen pysähdyspaikkamme oli
Viipurin ulkosatama Uuras (Vycok). Kysei-
nen paikka on Venäjän Leningradin alueen
Viipurin piirissä sijaitseva satamakaupunki,
kaupunkikunta, satama, rautatieasema ja saa-
ri. Uuras sijaitsee Viipurinlahden keskiosas-
sa, Viipurin sisääntuloväylän varrella noin 15

km Viipurin kaupungista lounaaseen. Uuras
on nykyisin tärkeä öljy-, hiili- ja rahtisatama
ja rajavartioston tukikohta. Saareen pääsee
nykyisin siltaa pitkin autolla, eikä kulkemista
saarella ole juurikaan rajoitettu. Edullisen
sijaintinsa vuoksi satama on ollut käytössä jo
1500-luvulta lähtien!

Ikivanhan Johanneksen pitäjän (Sovets-
kij) ohitimme aikataulusyistä pysähtymättä.
Johannes kuului aikoinaan Viipurin kirk-
kopitäjään, joka syntyi 1200-luvun lopulla
joko kolmannen ristiretken aikana tai hiukan
sitä ennen pakanuuden aikaisen kihlakunta-
jaon pohjalle. Johanneksessa oli alun perin
Hackmanin 1928 perustama sellutehdas
Johanneksen selluloosa, joka nykyisin toimii
nimellä OAO Vyborgskaja tselljuloza.

Suomenlahden rannalla sijaitsevalla
Koivistolla (Primorsk) kävimme ihailemassa
hyvin säilytettyä ja kunnostettua kivikirk-
koa. Kirkon suunnitteli aikoinaan arkkitehti
Josef Stenbäck. Piirustukset valmistuivat
vuonna 1901 ja kirkko rakennettiin Virolah-
den punaisesta graniitista vuosina 1902-04.
Kirkko vihittiin käyttöön 18. joulukuuta
1904. Autmatkaa piristimme laulamalla su-
kuseuran tilaisuuksissa perinteisesti laulettua
Savolaisen laulun.

Idyllistä Suomenlahdenrantaa Koivistolla.

Kuolemajärvellä (Pionerskoje) ylitimme kuuluisan talvisodan aikuisen Mannerheim-linjan, joka oli Suomen pääpuolustuslinja idästä päin hyökkäävää Puna-armeijaa vastaan. Valitettavasti emme päässeet tien huonokuntoisuuden vuoksi katsomaan Mikael Agricolan kuolinpaikan muistopatsasta, mutta Tapani kertoi asiantuntevasti kyseisestä pitäjästä ja sen tapahtumista. Pitäjän nimen oletetaan usein liittyvän Mikael Agricolan kuolemaan. Hän kuoli Kuolemajärvellä vuonna 1557 palatessaan Moskovasta rauhanneuvotteluista. Järven ja seurakunnan nimi juontaa kuitenkin varhaisemmilta ajoilta ja yksi selitys on, että ruotsalaisten sotajoukko olisi pudonnut talvella jäihin paikallisella järvellä ja hukkunut siihen. Kenpä tietää...

Uudellakirkolla (Poljany) kävimme ensin tutustumassa Halilan tuberkuloosiparantolaan ja erityisesti sen kauniiseen ortodoksikirkkoon (*kuv. s. 9*). Vuosina 1889–1940 toiminut laitos oli Suomen ensimmäinen tuberkuloosiparantola. Pietarin läheisyydessä sijainnut Halila oli ennen Suomen itsenäistymistä Venäjän keisarillisen hovin omistuksessa ja pelkästään venäläisten käytössä. Vuosina 1920–1940 se oli Suomen valtion omistuksessa. Mielenkiintoisena yksityiskohtana todettakoon, että Tarton rauhansopimukseen (1920) liitettiin Neuvosto-Venäjän edustajien toiveesta erillinen kohta (artikla 30), jonka mukaan Suomen hallitus varaisi kymmenen vuoden ajan puolet Halilan parantolan potilaspaikoista Pietarin ja sen ympäristön asukkaille samoilla ehdoilla kuin Suomen kansalaisille. Parantolan rakennukset toimivat edelleen tuberkuloosisairaalana nimellä Sanatori Sosnovyi. Lisäepisodina voi mainita, että Lenin kävi hoidattamassa itseään Halilassa 6.-10.1.1918 ja se oli ainoa kerta, kun hän kävi itsenäisessä Suomessa vallankumouksen jälkeen. Laatta parantolan seinässä kertoo tuosta käynnistä.

Lounaan söimme Uudellakirkolla mie-

lenkiintoisessa lomakeskuksen ravintolassa Kirochnoe Podvoressa. Kyseisellä alueella oli hyvin paljon erilaisia rakennuksia monessa tasossa ja kerroksessa. Oli päärakennusta, kirkkoa, hotellia, lomamökkejä ym. hyvin tiiviiseen ahdettuna. Lasisen umpiomaisten ruokailutilan lämmön arvelen olleen lähes samaa luokkaa kuin huonosti lämmitetyn saunan. Borssikeitto oli kuitenkin maistavaa ja tulipahan nähtyä kyseinenkin paikka.

Matka jatkui Terijoelle ja siellä Kuokkalan (Repino) kylässä tutustuimme taidemaalari Ilja Repinin huvilaan ja ateljeeseen Penatyyn. Paikka oli hyvin entisöity ja siellä oli runsaasti kuuluisalle taidemaalariille kuulunutta esineistöä. Kyseisessä paikassa taiteilija Ilja Repin asui ja työskenteli 30 vuoden ajan 1900-luvun alkuvuosikymmeninä kuolemaansa asti (1930). Alkuperäinen rakennus tuhoutui jatkosodan aikana, mutta se rakennettiin uudelleen museoksi 1960-luvulla. Opastus hoitui kätevästi nauhalta suomeksi tulleella selostuksella ateljeetalon eri huoneissa. Useissa

Heiskasia opastuksessa Penatyssä.

Repinin maalauksissa on historiallisia aiheita ja joskus radikaalia yhteiskunnallista ja poliittista kritiikkiä, kuten maalauksissa Volgan lautturit ja Zaporizžjan kasakat kirjoittavat kirjettä Turkin sulttaanille Mohammed IV:lle. Kyseisistä maalauksista ensin mainittu nähtiin aikoinaan Pietariin tehdyllä sukuseuran reissulla Venäläisen taiteen museossa. Myös alueen puisto oli hyvin mielenkiintoinen nähtävyys tekolampineen ja jokineen.

Terijoen pitäjällä ja sen kylillä on vankka Heiskas-historia. Molemmat jääkärikenraalimme Juho ”Heissman” Heiskanen ja Kaarlo ”Kylmä Kalle” Heiskanen ovat toimineen aikoinaan paikallisen Polkupyöräpataljoona 1:n komentajina. Eräs matkalaisistamme, Pentti Heiskanen on asunutkin aikoinaan 1930-luvulla Terijoella!

Paikkakunnasta tekee kuuluisan sen 70 kilometriä pitkät hiekkarannat ja Pietarin lähei-

Hannu Heiskanen Terijoen hiekoilla.

syys (n. 50 km). Tsaarin aikaan pitäjän väkiluku kymmenkertaistui kesäisin, kun Pietarista saapui varakasta väkeä palveluskuntineen paikallisille datshoilleen. Pitäjän suomalaiset elättivätkin itsensä toimittamalla kesäisin vierailijoille maitoa ja polttopuuta sekä olemalla talvisin ”mökkitalkkareina”. Pitäjän peräti 6 500 huvilasta on vielä jäljellä joitakin. Terijoella asui aikoinaan runsaat kaksikymmentä eri kansallisuutta, jotka olivat uskonnoltaan katolilaisia, luterilaisia, ortodokseja, islamilaisia ja juutalaisia. Nykyisinkin Terijoen hiekkarannat vetävät puoleensa Pietarin kiviviidakon asukkaita hengähtämään kauniissa maisemissa.

Vuonna 1913 pelkästään Terijoen ja Kellomäen (Komorovo) kylissä oli 380 pääosin suomalaista liikkeenharjoittajaa, joista yksi oli Hannun isoisän setä nahka- ja jalkinekauppias **Daavid Heiskanen** Tuusniemeltä. Myöhemmin Daavid muutti liikkeensä Viipuriin. Liikkeen logon kuva on nähtävillä tämän jutun sivulaatikossa. Hannu kertoili isoisästään **Juho Heiskasesta**, joka asui ottopoikana setänsä luona Kellomäellä 1910-luvulla. Eräs suvussa säilynyt tarina kertoo siitä, kun punakaartilaiset putsasivat Daavidin kenkäkaupan sisällissodan aikaan 1918. Jättivät he kuitenkin reiluina miehinä kauppiaille kuitenkin, jossa luki: ”Maksetaan vallankumouksen jälkeen”!

Kiertoajelulla näimme mm. vanhan upseerikerhon, joka tosin oli remontin vuoksi huputettuna. Kyseisessä rakennuksessa lienevät jääkärikenraalimme Juho ja Kaarlo istuneet monta (kosteaa?) iltaa ennen sotia. Rakennuksesta tekee erityisen mielenkiintoisen se, että siinä toimi talvisodan alkupäivinä Terijoen, eli Kuusisen hallituksen päämaja. Terijoen hallitus, viralliselta nimeltään Suomen kansanhallitus, oli Neuvostoliiton talvisodan aikana perustama nukkehallitus, jonka kanssa Neuvostoliitto ilmoitti 2. joulukuuta 1939 solmineensa avunantosopimuksen. Halli-

tuksesta oli tarkoitus tulla Neuvostoliiton valtaaman Suomen uusi hallitus. Hallitus perustettiin oikeuttamaan talvisota. Tämä Neuvostoliittoon loikanneiden maanpettureiden joukkio pyysi ”apua” Suomen kansantasavallan perustamiseksi.

Aurinkoiselta ja helteiseltä Suomenlahden rannalta matka jatkui kohti Kannaksen sisämaassa sijaitsevaa Raivolaa (Roschino) ja sen kuulua lehtikuusimetsää. Kyseisen laajan metsikön tsaari Pietari Suuri istutti 1710-luvulla laivastonsa rakennusmateriaaliksi. Puusto on siperianlehtikuusta (*Larix sibirica*), joka oli lähtöisin Uralin ja Arkangelin alueilta. Nykyään metsä on säilynyt suojelutoimien ansiosta. Pisimmät puut ovat yli 50 metriä pitkiä, ja parhaimmillaan puuta on yli 1 000 kuutiometriä hehtaarilla. Sanotaan, että valtaosa nykyisen lehtikuusista on juuri kyseisen metsikön siemenistä lähtöisin. Nykyisin lehtikuusipuisto on suosittu matkailukohde ja kuuluu UNESCO:n maailmanperintökohteisiin.

Perille päästyämme majoituimme kauniissa mäntymetsässä sijainneeseen Raivolan Lomakeskukseen. Illalliseksi nautimme lomakeskuksen ravintolassa turskaa ja riisiä. Paikka on hyvin suosittu pietarilaisten vapaa-ajan viettopaikkana ja siellä sijaitsee

Yöpymispaikkamme Raivolan lomakeskus.

myös kylpylä siihen kuuluvine terveyden- ja kauneushoitopalveluineen.

Lauantai 14.7.2018

Nautittuamme tukevan puuroaamiaisen majapaikassamme suuntasimme Raivolan rautatieasemalle, josta otimme kyytiimme loppumatkan ajaksi mainion oppaamme, Mannerheim-paitaisen Vladimir Tchekunovin. Voisi sanoa, että hän jos kuka tunsikin Karjalan kannaksen kuin omat taskunsa. Lähes joka paikassa, jossa oli tapahtunut jotain hie-
mankin merkittävämpää, hänellä löytyi tarinaa aiheesta. Sotahistoria oli hänen erityisalaansa, onhan hän perustanut näytösmielestä 25-miehisen Wiipurin suojeluskunnankin uudelleen!

Paikallisen tiestön monimuotoisuuteen pääsimme tutustumaan ajellessamme reilun kymmenen kilometrin matkan neuvostoai-
kaista erittäin kuoppaista sotilastietä pitkin. Mainion kuljettajamme Janin mukaan keskinopeus jäi noin kahteenkymmeneen kilometriin tunnissa tällä betonilaatoista rakennetulla panssariuralla!

Päivän ensimmäinen matkakohteemme oli Kivennavan pitäjän (Pervomaiskoje) alueella sijaitseva Lintulan ortodoksinen nunnaluostari, jossa on edelleen pienimuotoista toimintaa. Varsinainen luostarialue on tuhoutunut sotien melskeissä, mutta paikalle on rakennettu vuonna 2013 uusi kirkko, jossa oli menossa jumalanpalvelus. Toisen maailmansodan jälkeen, kun Karjalankannas luovutettiin Neuvostoliitolle, uusi Lintulan luostari rakennettiin Heinävedelle Palokin kylään. Lintulan luostareita on siis nykyisin kaksi, toinen Venäjällä ja toinen Suomessa. Kaikkiaan ortodoksiluostareita jäi luovutetulle alueelle neljä: Valamo, Konevitsa, Petsamo ja Lintula.

Suunnistaessamme kohden keskellä Suomenlahtea sijaitsevaa Kronstadtin linnoitustaarta ylitimme vanhan valtakunnanrajan. Pysähdyttiämme katsomaan ja kuvaamaan

Rajajokea, joka ei ollut kovin leveä puro, voi vain kuvitella kuinka vilkasta on laitton rajanylitys ollut levottomina itsenäisyytemme ensi vuosikymmeninä. Tämän jälkeen ajoimme läpi Pietarin miljoonakaupungista vain 35 kilometrin etäisyydellä sijainneen, mielenkiintoisen historian omaavan Siestarjoen alueen. Kyseinen 14 neliökilometrin kokoinen strategisesti tärkeää Siestarjoen asetehtadasta ympäröinyt 14 neliökilometrin laajuinen alue erotettiin Suomen suuriruhtinaskunnasta vuonna 1864 ja liitettiin Pietarin kuvernementtiin. Tästä hyvästä Venäjän keisari Aleksanteri II lupasi Suomelle vastineeksi Petsamon alueen Jäämeren rannalta. Asia kuitenkin unohtui ajan melskeissä ja vaihtokauppa toteutui vasta Suomen ja Neuvostoliiton solmimassa Tarton rauhassa vuonna 1920.

Lintulan luostari nykyasussaan.

Rajajoki

Pietarin uutta kehätietä ja Kronstadtin (Kronštadt) patotietä pitkin pääsimme kätevästi Kronstadtin linnoitus-saarelle, joka oli pitkään suljettua sotilasaluetta. Kronstadt perustettiin vuonna 1703 Venäjän linnoitukseksi suuren Pohjan sodan aikana. Nykyisin Kronstadt on Pietarin kaupungin piiri, jolla on kaupungin asema ja vuoden 2010 väestönlaskennassa sen asukasluku oli 43 005. Jo 1970-luvulla aloitetulla rakennusurakalla ja vuonna 2011 valmistuneella padolla on tarkoitus suojella Pietaria mereltä uhkaavilta satunnaisilta tulvilta. Samalla se muodostaa ajoväylän lahden poikki. Ajamamme patotien osuus oli 11 kilometriä pitkä täysin suora kuusikais-tainen moottoritie.

Saarelta mukaan poimimaltamme selkeästi suomen kieltä artikuloivalta oppaalta **Tatjana Guljevalta** saimme mielenkiintoisen parin tunnin kierroksen paikallisiin nähtävyyksiin. Kierreltiin muun muassa telakoita, sotasaatamia ja kauniita vehreitä puistoja. Turisteja ja vierailijoita paikalla oli erittäin runsaasti. Upein matkalla näkemistämme

useista kirkoista oli ehdottomasti bysanttilaiseen tyyliin rakennettu Pyhän Nikolain Laivastokatedraali. Sinne pääsimme myös sisälle katsomaan loistoa ja kristallien kimallusta. Kirkon 70 metrin korkeuteen kohoava kupoli näkyy kirkkaina kesäiltoina entiselle Terijoelle. Kirkkoa ryhdyttiin rakentamaan tsaari Nikolai II:n ukaasilla vuonna 1902 Venäjän laivaston 200-vuotisjuhlan kunniaksi. Se oli valmistuessaan kesällä 1913 Venäjän toiseksi suurin kirkko. Kirkkoa edustavan torin laidalla palaa muistomerkissä ikuinen tuli haaksirikkoissa hukkuneiden merimiesten muistoksi.

Nikolain laivastokatedraalin loistoa.

Viipurin kauppaballi

Paikallisessa Kafe Kashtanissa nauttimamme lounaan jälkeen suuntasimme Lempaalan (Lembolovo) ja Raudun (Sosnovo) kautta kohden Kiviniemeä (Losevo). Matkalla ajoimme pitkin Pietarin uutta kehätietä ja näimme valtavia lähiöiden asuntoalueita sekä runsaasti sekä paikallisten että länsimaisten yritysten ostoskeskuksia ja tuotantolaitoksia. Matkalla piipahdimme ruokamarketissa täydentämässä naposteltavaa ja helteellä erityisen paljon kuluva (alkoholitonta) nestettä.

Kiviniemessä majoittuminen Hotelli Losevskajaan hieman kesti, mutta käytimme odotusajan hyödyksi kajauttamalla kurkuis-tamme Karjalaisten laulun. Huoneet saatuumme ja nautittuamme illallisen siirryimme yhdessä hotellin piha-alueen paviljonkiin. Siellä vietimme yhdessä useamman tunnin tarinoiden ja yhteislaulua harjoittaen. Bussikukimme Jani osoittautui oikein levyn tehneeksi musiikkimieheksi ja tokihan häneltä löytyi

linjurin matkabaksista (Volvo-merkkinen) haitarikin. Eräs illan mielenkiintoisimmista tarinoista oli Pentti Heiskasen kertomus Mikkelistä vuodelta 1942. Tällöin yhdeksänvuotias Pentti oli odottanut vuoroaan parturissa. Sisään astui yllättäen kaupungissa päämajaansa pitävä Marsalkka Mannerheim adjutantteineen. Kun Pentin vuoro tuli, poika tormasi tomerasti marskin eteen ja kantapääät yhteen kajauttaen ilmoitti: ”Herra marsalkka saa minun leikkausvuoroni!”. Tällöin Marski kiitti ja taputti Penttiä päälakeen. Kuulemma sen jälkeen tukka ei ole jostain syystä pysynytään päässä...

Sunnuntai 24.7.2018

Hotellissa tukevan aamiaisen nautittuamme suuntasimme kohden Sakkolaa (Gromovo). Emme nähneet siellä kuitenkaan niitä kuulujia ”Sakkolan porsaita”, mutta saimme sen sijaan tutustua mielenkiintoiseen vanhaan

hautausmaa-alueeseen. Alue on hyvin laaja ja sanottiin, että sen kiviäitä oli aikoinaan peräti kahdeksan kilo-metrin mittainen. Paikalla oli vain muutamia vanhoja suomalaisia hautoja, mutta alueelle on haudattu sotien jälkeen myös venäläisiä. Mainittakoon, että hautausmaa-alue sijaitsee jyrkän harjun laella ja kyseisellä harjulla oli nähtävillä edelleen VKT-puolustuslinjan (Viipuri-Kuparsaari-Taipale) jäänteitä.

Matkalla saimme iloisen tekstiviestin, että sukuseuramme jäsenmäärä oli jälleen lisääntynyt yhdellä henkilöllä. Sattui nimittäin niin, että matkanjohtaja Hannusta tuli tuplaseta, koska hänen veljensä perheeseen oli edellisenä iltayönä syntynyt terve poikalapsi!

Seutukunnasta kannattanee myös mainita, että itäisen Kannaksen ilme muuttui melkoisesti 1800-luvulla ihmisen käten tuloksena. Vuonna 1818 kevättulvien takia kaivettiin oja Suvannon ja Laatokan välillä olleeseen hiekkakannakseen. Lopulta Suvannon vesi syöksyi Laatokkaan sellaisella voimalla, että vei mukanaan suuria puita, kiviä ja rakennuksia.

Pentti Heiskanen tarinoi. Mies, joka antoi parturivuoronsa marsalkka Mannerheimille!

Järven pinta laski peräti seitsemän metriä ja syntyi 5 000 hehtaaria viljelyskelpoista maata. Yhteys Vuokseen katkesi kokonaan. Tämän jälkeen Vuoksen rantojen viljelijät päättivät alentaa kevät-tulvia. Kiviniemessä kaivettiin ja syntyi koski, jonka kautta Vuoksen vedet alkoivat virrata Suvannon ja sen uuden lasku-uoman, Taipaleenjoen, kautta Laatokkaan vuonna 1857. Tämän seurauksena Vuoksen lasku-uoma muuttui täysin ja vanhan pohjoisemman virtaus tyrehtyi, kun valtaosa Vuoksen virtaamasta alkoi kulkea Suvannon kautta.

Tämän jälkeen matka jatkui kohden Käkisalmen kaupunkia (Priozersk), jonne oli matkaa noin 50 kilometriä. Siellä suoritimme tutustumisen Käkisalmen jo 1200-luvulla perustettuun vanhaan linnaan. Myös siellä, kuten Viipurin linnassakin esiteltiin Käkisalmen suomalaista aikaa. Alun perinhän rajat kulkiivat siten, että karjalaisten ja Venäläisten rakentama linna oli ensin Novgorodin ja myöhemmin Venäjän aluetta. Vasta 1500-luvun lopulla Ruotsi-Suomi sai linnan pysyvästi reiluksi sadaksi vuodeksi haltuunsa, kunnes se

menetetttiin jälleen Suuressa Pohjan sodassa venäläisille. Linnan historiaa lukiessa saa käsityksen, että tämä rajalinnoitus on yksi eniten taisteluita ja piirityksiä kokenut keskiaikainen linnamme.

Vaikka oli sunnuntaipäivä, jotkut liikkeet olivat silti auki ja viimeisiä ruplia törsättiin tarpeellisiin ja tarpeettomiin hankintoihin. Sen sijaan kuuluisista Käkisalmen markkinoista ei näkynyt jälkeäkään, sillä torilla liikkui lisäksi vain joukko paikallisia ja puluja. Kaikki tämä tapahtui isä Leninin kaiken havaitsevan patsaan silmien alla. Kaupungilla pyörimisen jälkeen lounastimme miellyttävän ravintola Kexholmin terassilla. Tämä paikka oli ehkäpä reissun paras ruokailupaikka ja Laatokan siika maistui todella hyvältä.

Tämän jälkeen bussin keula suunnattiin kohden kotisuomea. Ajelimme hidaskulkuisia ja valtavasti pölyäviä sorateitä pitkin Räisälän (Melnikov) ja Antrean (Kamennogorsk) kautta Ensoon (Svetogorsk). Matkalle sattui muutama (reissun ainoa) ravakka sadekuuro. Muuten koko matkan ajan oli todella paahtavan helteistä ja kuumaa.

Valtakunnan rajan ylityksen suoritimme alkuillasta tavanomaisine viivytyksineen ja neljine passintarkistuksineen. Kuitenkaan mitään pelättyä erikoistarkkaa syynäämistä ja tuntitolkulla jonottelua ei onneksi ollut, vaikka seuravana päivänä Helsingissä tapahtuvan Trumpin ja Putinin huippukokouksen vuoksi näin pelättiin. Mainittakoon myös, että Venäjällä pidettävien jalkapallon MM-kisojen loppuottelu (Ranska-Kroatia) oli juuri samanlaisesti alkanut.

Rajan ylityksen jälkeen matkustajat palkitsivat matkan vetäjät Hannun ja Tapanin sekä kuljettaja Janin runsaskätisin lahjoin. Raja-asemalle jätetyt autot olivat onneksenne säilyneet hyvin paikoillaan ja niillä tulleet matkustajat pääsivät lähtemään viimeisimmälle etapilleen kohden kotia. Sisämaasta tulleet jatkoivat bussilla Viipurin Portin ABC:lle,

jossa pidettiin kuljettajan tunnin lepotauko. Sieltä matka jatkui tuttua reittiä takaisin Mikeliin ja Varkauteen ja päätepysäkille Pieksämäelle.

Matkustajille tehdyn kyselyn perusteella matkalaiset olivat erittäin tyytyväisiä retkeen ja haluavat osallistua jatkossakin vastaaville reisseille. Lisää kuvia on nähtävillä Heiskasten sukuseuran kotisivuilla osoitteessa: <http://heiskasten.sukuseura.fi/albumi.html>. Kyllä nämä tällaiset matkat ovat kaiken kaikkiaan erittäin mukavia tehdä hyvässä ja lupakkaassa seurassa. Vaikka järjestelyt ovatkin hyvin työläitä, niin uskon että vastaavia matkoja tullaan seuran puolesta myös jatkossakin tekemään. Niin ja sen jaliksen mestaruuspoikaalihan pökkasi Ranska maalein 4-2!

Hannu Heiskanen
Matkanjohtaja
Heiskasten Sukuseura ry.

Käkisalmen linnan päätorni.

Hannu Heiskanen oli matkaa varten selvittänyt Heiskasia Viipurissa kautta aikain.

Viipurin kirkonkirjoista (His-Ki) löytyy satoja aikoinaan Viipurissa asuneita Heiskasia. He olivat tulleet kaupunkiin ja maalaiskuntaan pääosin Savon suunnalta ja toimivat lähes poikkeuksetta ruumiillista työtä sisältävissä ammateissa.

Miesten ammateista/tittleistä mainittakoon:	Naisten vastaavia olivat:
työmies,	vaimo,
torppari,	piika,
renki (drängen),	leski,
loinen,	neito,
läksiäinen (inhystig),	tehtaalainen,
ratavartija,	ompeleja,
muonamies,	pesijä
kivimies,	ja palvelusneito.
suutarin sälli,	
koneenkäyttäjä	
ja postiljooni.	

Heiskasilla on ollut aikoinaan vilkasta yritystoimintaa Viipurissa.

Pentti Heiskanen

Oheisessa kirjoituksessa Pentti Heiskanen kertoo lähdöstään Karjalasta. Hän on syntynyt Viipurissa ja edusti neljättä sukupolvea kaupungissa. Alun perin hänen sukunsa oli tullut Heinävedeltä Haminaan. Sieltä Pentin isoisoisä lähti rakentamaan rataa ja sitten ratavartijaksi. Pentin isä oli käynyt Otavan puutarhakoulun ja oli Viipurin kaupungin apulaispuutarhurina.

Ennen sotaa Pentin isän työpaikka oli Kaunistrannan koetila Terijoella, jossa hän toimi puutarhaneuvojana. Tavoitteena oli saada Terijoen hiekkamaat hedelmänviljelyyn. Pentti kertoo kuinka Antonovka-omenan kaksivuotiseen varteen vartettiin toinen lajike ja taimia sitten jaettiin eri puolille maakuntaa. Taimet lähetettiin postissa etukäteen ja hänen isänsä kulki polkupyörällä neuvomassa.

Pentin perhe asui koetilan yhteydessä. Koetila oli Orlov-nimisen aatelisen alun perin huvilaksi rakentama. Viipurin läänin maatalousseura oli sen hankkinut valtiolta ja perustanut koetilan. Pentillä on pari vuotta nuorempi sisar, joka sittemmin meni naimisiin itävaltalaisen kanssa ja asuu nykyään siellä.

Sodan jälkeen Pentin isä oli Mikkelin seurakunnan töissä, josta perhe muutti ensin Hyvinkäälle ja sitten Ouluun, jossa Pentti nykyäänkin asuu. Toisaalla tässä lehdessä kerrotaan kuinka Pentti Mikkelissä kohtasi Mannerheimin. Mikkelin sankarihautausmaalla seisoo edelleen hyvässä kunnossa komea kiviaita, jota oli aikoinaan sata sotavankia tekemässä. Näille Pentti poikasena joka päivä pyöritteli 300 sätkää.

Oheisessa kuvassa Pentti Heiskanen ja hänen serkkunsa Airi Heiskanen (myöh. Puttonen) Kaunistrannan päärakennuksen edustalla vuonna 1937.

Perttu Kähäri

Talvisodan muisto

Olen syntynyt Viipurissa 1933, jossa perheemme tuolloin asui. Talvisodan alkaessa 30.11. 1939 asuimme Terijoen Tyrisevällä. Isä oli vuodesta 1935 alkaen Viipurinläänin Maanviljelysseuran puutarhaneuvojana Terijoella. Sodan syttyessä olimme äidin ja kolmevuotiaan siskon kanssa kotona, isä oli evakuoitintehävissä Viipurissa.

Aamuyöstä tultiin herättämään ja kerrottiin sodan syttyneen ja venäläisten hyökänneen. Pukeuduttiin kiireellä, mahdolliseen äkkilähtöön oli äiti varautunut, sillä muistan, että vaatteet oli nopeasti päällä. Tuolloin Terijoellakin oli talvinen sää. Lähtöä nopeutti

venäläisten Kronstatin linnoitusaaarelta ampuma tykistötuli. Lähtö oli niin kiireinen, että minun mukaan vaatimani katossa roikkunut kuttaperkkainen lennokki jäi katosta roikkumaan. Toivottavasti joku ”äidinpienibolseviikki” sen sai.

Matkaan lähdimme potkukelkalla. Sisko istui istuimella, minä välillä kannaksilla ja välillä juosta reppasin vierellä. Maantie, joka Tyrisevän kohdalla on aivan Suomenlahden rannalla, oli mustanaan väkeä. Oli valoisaa kuutamosta ja tykkituloista johtuen. Osa kranaateista oli valojuovakranaatteja, joilla vihollinen johti tulta. Onni oli, että tulituksen

kohde oli rautatie, joka on pari kilometriä sisämaahan päin. Säästyimme näin hengissä. Komea oli ”ilotulitus”. En ole sen koommin ilotulituksista piitannut.

Potkurilla matkaa tehtiin noin pari tuntia, ehkä Vammelsuuhun saakka, josta on muistikuva kun minua nostetaan kuorma-auton lavalle. Uni taisi voittaa pakolaisen, sillä seuraava muistuma on Viipurin ratapihalta, jossa väkeä kuormattiin tavaravaunuihin. Vauunuissa oli laverit ja kamiina keskellä. Sieltä ylälaverilta meille löytyi paikat. Isä kävi meitä katsomassa, hän oli siellä järjestelytehtävissä. Junaan lotat jakoivat ruokaa. Muistan suuren pärekorin, jossa heillä oli leipää, voita ja maitoa. Sitä ”taivaanmannaa” kuten Veikko Lavi evakkotaivalta sattuvasti kuvaavassa laulusaan kertoo.

Matkamme päämäärä oli Haukivuori jonne jäimme evakkojunasta. Haukivuorella ase-

tuimme aluksi setämme luo. Joulun jälkeen muutimme samalla paikkakunnalla autiona olleeseen mökkiin. Keväällä Mikkeliin, jossa sitten vierähtikin kymmenisen vuotta.

Pentti Heiskanen

Pentti ja Airi vuonna 1937.

Evakon laulu

Laulu johon Pentti Heiskanen kirjoituksessaan viittaa on nimeltään Evakon laulu. Se on Veikko Lavin säveltämä ja sanoittama ja kertoo karjalaisen siirtoväen sodanaikaisesta evakkomatkasta pienen lapsen näkökulmasta.

Laulu tunnetaan erityisesti Anneli Saariston levytyksenä vuodelta 1985. Koskettavasta laulusta on tullut karjalaissukuisten keskuudessa merkittävä tunteiden tulkki.

Aiheen lauluun antoi Laville hänen pitkäaikainen säestäjänsä Pertti Husu, joka kerran keikkamatkalla kertoi evakkotarinaan Laville. (Lähde: Wikipedia)

Ohessa ensimmäinen säkeistö laulusta:

Evakon laulu, sanat Veikko Lavi

Illalla, kun äiti peitti mua nukkumaan,
En aavistanut, mitä aamu tuopi tullessaan.
Yöllä oli metsään tullut julma tykkipatteri,
Evakoiden tumma rivi tiellä hiljaa vaelsi.
Selvään kuului sodan pauhu rajan pinnassa.
Epävarmuus jäyti karjalaisten rinnassa.
Varttitunti lähtöaikaa meille silloin annettiin,
Naapurimme heinäkärriin kalliit nyytit kannettiin.
Häipyi rakkaat mannut sekä kotikujan pää,
Sinne kattoin päälle oma taivaslängti jää.
Kyyneleiden määrää en vain enää ole muistanut,
Karjalaisten elon tahtoa ei sota suistanut.

Markku Heiskanen: Rividiplomaatin muistelmat

Seuramme entinen puheenjohtaja Markku Heiskanen on eläkepäivillään kirjoittanut kirjan. Heiskasen lähiaikoina ilmestynvä kirja ”Rividiplomaatin muistelmat -visio, missio, passio” keskittyy kuvaamaan hänen diplomaattituransa 1971 -2006 tapahtumia. Uralaan hän oli mukana tai seurasi läheltä monia Suomen ulkopoliittikan keskeisiä tapahtumia, alkaen vaikeista YYA-neuvotteluista Neuvostoliiton kanssa 1970-luvun alussa.

Markku oli Suomen ETYK-valtuuskunnan jäsen Genevessä vuonna 1975, ja oli Suomen ensimmäisen EU-puheenjohtajuuden 1999 aikana EU:n yhteisen ulkopoliittikan suunnittelu- ja analyysityöryhmän johtaja. Merkittävä osa Markun uraa tapahtui kaikkiaan kuuden vuoden aikana Japanissa, mistä vieressä näyte:

Teeseremoniaa, kukkienasettelua – ja maksalaatikkoo japaniksi

Vaimoni Pirke kävi vuosina 1976-78 paikallisen kaksivuotisen Urasenke-teeseremoniakoulun, ja opiskeli japanilaisen yksityisopettajan kanssa kolmisen vuotta ikebana-kukkienasettelua, molemmat pelkästään japanin kielellä. Ostokset ja muut arkisen toiminnan pyrimme hoitamaan mahdollisimman paljon japanin kielellä. Teimme ostoksemme usein pienissä paikallisissa kauppoissa. Tosin aluksi vaarana saattoi olla, että olisimme alkaneet harjata hampaitamme lavuaarin puhdistukseen tarkoitetulla tahnalla. Näin ei kuitenkaan käynyt. Pirke-san kävi myös japanilaista keittokoulua, ja opetti vastapainoksi Japanin päätelevisiokanava NHK:n suorassa kotitalousohjelmassa suomalaisen maksalaatikon valmistusta, luonnollisesti japanin kielellä.

Keisari Hirohiton kättely ja yhteydet hoiviin

Tapasimme Pirken kanssa keisarillisen perheen kahdesti vuoden 1993 lopulla toimiessani suurlähetystön va.päällikkönä, keisarin syntymäpäivävastaanotolla ja uudenvuoden vastaanotolla. Etenkin syntymäpäivävastaanotto jäi mielimme keisarillisen perheen pukeuduttua japanilaisiin juhla-asuihin. Olimme ajaneet suurlähetystön autolla valtiolippuneen 150 mustan auton letkassa keisarilliseen palatsiin. Meidät esiteltiin vuorollamme keisarille Suomen edustajina. Kumarsimme protokollan mukaan, ja siirryimme muiden vieraiden pariin nauttimaan keisarillisen palatsin tarjoiluista.

Kirjassa kuvataan myös Suomen historian

alkuvaiheita, ja Markun varhaisimpia lapsuudenkokemuksia lähtien sotavuodesta 1944, mistä näyte oheisena.

Sotamuistot

Olin helmikuussa 1944 vajaan kahden vuoden ikäinen. Varhaisin ja todennettu lapsuuden muistikuvani on Helsingin Abrahaminkatu 17:n pommisuojasta. Sinne minut kiidätettiin hälytyssireenien soidessa äitini kainalossa portaita alas, ja taas ylös. Muistan (edelleen 76-vuotiaana) pitkillä puupenkeillä istuvien aikuisten vakavat ilmeet, välähtelevät sähkövalot, pommien putoamisen aiheuttavan jytinän ja tärinän, imelän hajun, ja sitten vaara ohi –sireenin helpottavan äänen.

Kaiken kaubun keskellä jaksoi kuitenkin huu-

morikin kukkia. Isäni kertoi Abrahaminkadun naapureiden aprikoineen, miltä seinän takaisen naapurin asunto mahtaisi näyttää. Ongelma ratkesi, kun huoneistojen välinen seinä romahti pommituksen seurauksena.

- - -

Ensimmäisiä leikkikalujani oli puinen kivääri, jolla 'ammuin ryytiä'. Äitini kirjaamalla tavalla marssin puukivääri olalla, kaksivuotiaana, ja lauloin 'Ei jäädä sorron alle tämä kanta kokkaan voi,voi!'

Tässä kuva Mongolian pääkaupungissa Ulaanbaatorissa heinäkuussa 2002 pidetystä kokouksesta. Suurlähettiläs Risto Hyvärinen on puhunut. Suurvaltojen edustajat aplodeeraavat.

Varapuheenjohtaja Perttu Kähäri 50 vuotta

Sukuseuramme varapuheenjohtaja ja tämän lehden päätoimittaja, professori Perttu Kähäri täytti 6. heinäkuuta 50 vuotta. Juhlan kunniaksi haastattelimme miehen ikään tullutta Perttua.

Tietääkseni sekä isäsi että äitisi suvuissa on ollut aktiivista sukuseuraharrastusta jo pitkään. Kerrotko tarkemmin?

Kyllä, äitini Kaija sekä hänen sisarensa Mirja ja veljensä Timo olivat aikoinaan mukana sukuseuramme perustamiskokouksessa ja siten perustajajäseniä. Äitini on ollut myös hallituksessa, mutta erityisen aktiivinen on ollut Timo-enoni, joka teki sukututkimusta sukuhaarastamme ja oli useita vuosia sukuseuran hallituksessa ja puheenjohtajana.

Myös isäni Jorma Kähäri on ollut aktiivinen sukututkija. Hän oli Kähärin sukuseuran puheenjohtaja ja julkaisi sukukirjan Lempäälän Kähäreistä.

Mikä sai sinut itsesi ryhtymään aktiiviseen sukuseuratyöhön?

Ihmiset ovat aina olleet minulle tärkeitä ja perhe ja suku erityisesti. Sukuseuratyö antaa mahdollisuuden tehdä jotakin merkityksellistä koko suvun hyväksi ja siinä voi myös oppia uusia asioita omasta historiasta. Lisäksi sukuseurassa pääsee tutustumaan mukaviin ihmisiin!

Mitä sukuseuratyö on sinulle antanut?

Sukuseuratyö on antanut paljon. Se on lisännyt tunnetta sukuun kuulumisesta, ymmärrystä omasta paikasta sukupolvien jatkumossa ja tuonut myös mielenkiintoista tietoa dna-tutkimusten kautta sukumme vaiheista.

Tämän lehden päätoimittajana toimiminen on myös tuonut mukanaan mielenkiintoisia keskusteluja. Ylipäätään on ollut hauska tutustua isoon joukkoon Heiskasia!

Mikä on mieleen jäävin tapahtuma seuratoiminnassa vuosien varrella?

Moni tapahtuma on jäänyt mieleen, mutta ehkä positiivisin kokemus oli kesätapaaminen Punkaharjulla vuonna 2014, jossa oli mukana niin nuoria kuin vanhojakin sukumme jäseniä. Ensin olimme Lustossa soutamassa kirkkoveneellä ja tekemässä pettuleipää ja ilta jatkui yöhön asti lasten kanssa jalkapalloa pelaen. Omat lapseni pääsivät tutustumaan paremmin pikkuserkkuihinsa, jotka olivat myös tulleet tapahtumaan.

Olet itse tullut mukaan sukuseuran toimintaan nuorella iällä ja olet edelleen hallituksessa nuoremmasta päästä. Miten saisimme toimintaan mukaan lisää nuoria?

Yhdistystoiminta ei ole enää yhtä suosittua nuorten keskuudessa, kuin se ehkä joskus on ollut. Elämä on kiireistä ja vapaa-ajasta kilpailevat monet harrastukset. Jotta nuoretkin kiinnostuisivat toiminnasta, sen tulee tarjota heille mieleistä ja merkityksellistä toimintaa ja olla hauskaa. Monia myös arveluttaa sitoutua esimerkiksi hallitustyöskentelyyn. Ehkäpä spontaanit pienemmät tapaamiset eri puolilla Suomea ja vaikka liikunta-aktiiviteettien lomassa tapahtuvat seuratoimintaan tutustumiset voisivat kiinnostaa myös nuorempaa polvea?

Syntymäpäivähaastatteluissa katsotaan aina myös tulevaisuuteen. Mitä odotat sukuseuratyön tulevaisuudelta?

Sukuseuratyö tulee varmasti jatkumaan, koska se tarjoaa kanavan ihmisille tavata toisiaan. Omat juuret alkavat usein jossain vaiheessa elämää kiinnostaa ja silloin sukuseura tarjoaa hyvät puitteet niihin tutustumiseen. Sukuseuratoiminta tulee varmaan siirtymään myös entistä enemmän verkkoon, kuten sukututkimuskin. Silti tapaamiset kasvokkain säilyttävät aina merkityksensä ja niiden kautta myös sukuseuralaiset voivat peilata omaa perisoonaansa muihin suvun jäseniin.

Faktalaatikko: Perttu Kähäri

- Syntynyt ja viettänyt lapsuutensa Helsingissä. Asunut myös Pariisissa, Tukholmassa ja Brysselissä.

- Perheeseen kuuluvat vaimo Susan Wilander ja tyttäret Astrid ja Ingrid Kähäri sekä saksalainen vaihto-oppilas Niklas Stahlke.

- Kauppatieteiden tohtori ja diplomi-insinööri. Nykyään työelämäprofessori ja kehityspäällikkö Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulussa. Toimii neuvonantajana useissa startupeissa. Työskennellyt aiemmin johtotehtävissä DHL:ssä ja Are-konsernissa.

- Helsingin Montessori-yhdistyksen puheenjohtaja ja Kauppatieteellisen yhdistyksen varapuheenjohtaja.

- Vastaa tällä hetkellä Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun siirtymisestä Helsingistä Espooseen helmikuussa 2019 ja uuden Kauppakorkeakoulun rakentamisesta Otaniemen kampukselle.

Haastattelijana toimi puheenjohtaja Hannu Heiskanen

Uusi kirja montessoripedagogiikasta tarjoaa ratkaisuja koulutuksen haasteisiin

”Yleensä sanotaan, että koulussa on tylsää. Meidän kuusi vuottamme ovat olleet kuitenkin hausکمپia kuin kenenkään muun kuusi vuotta!” Nämä kuudesluokkalaisten montessorioppilaiden tunnelmat koulun päättyessä kuvaavat montessoripedagogiikan ydintä – oppimisen iloa.

Markus Sommers

Suomen Montessoriliitto julkaisi 31.8.2018 Nordic Montessori Conferencen yhteydessä uuden, suomenkielisen tietokirjan Montessoripedagogiikka – Oppimisen iloa. Julkaisua edelsi yli puolen vuoden tiivis työrupeama tutustuessani montessoripedagogiikkaan ja haastatellessani asiantuntijoita. Kirjaprojekti oli toimittajantyöhön tottuneellekin vaativa.

Montessoripedagogiikka on opetusmenetelmä, joka on jo yli sata vuotta tuottanut erinomaisia tuloksia ympäri maailmaa. Se perustuu yksilölliseen, innostavaan ja käytännönläheiseen oppimiseen, joka opettaa ajattelemaan itsenäisesti ja luovasti. Montessorimenetelmästä löytyvät välineet ilmiöoppimisen haasteiden ratkaisemiseenkin.

Oikotietä onneen ei kirjassa kuitenkaan tarjota, onnistunut oppiminen perustuu pit-

käjänteiseen työskentelyyn ja oppijan oman motivaation herättämiseen. Kaikki me tiedämme, että kun joku asia todella kiinnostaa, on siihen valmis käyttämään loputtomasti aikaa ja vaivaa. Ilman tällaista innostusta oppiminen jää usein varsin pinnalliseksi asioiden ulkoa opetteluksi niiden sisältöä todella ymmärtämättä.

Teoksessa esitellään montessorimenetelmän käyttöä sekä varhaiskasvatuksessa ja koulussa että alueilla, joita Suomessa ei vielä tunneta. Menetelmän avulla on saatu hyviä tuloksia mm. muistisairaiden hoidossa, aikuiskoulutuksessa ja työelämässä.

-Montessoripedagogiikka – Oppimisen iloa päivittää suomalaisen alan kirjallisuuden tähän päivään. Teos antaa yleiskuvan montessorimenetelmästä siihen ensi kertaa tutus-

tuvalle, mutta tarjoaa myös mielenkiintoista uutta tietoa alan ammattilaisille, sanoo Tiina Suominen Suomen Montessoriliitosta.

Tietokirja on rakennettu selkeiksi aihekokonaisuuksiksi, joista on helppoa tutustua itseä eniten kiinnostaviin osiin. Toisaalta kokonaisuutena kirja antaa erittäin laajan kuvan montessoripedagogiikan käyttömahdollisuuksista. Teoksen ymmärtäminen ei edellytä aiempia tietoja montessoripedagogiikasta tai tai opetusmenetelmistä ylipäätään.

Ehkä mielenkiintoisin osuus kirjaa tehdessä oli tutustua montessorimenetelmän käyttöön muistisairaiden hoidossa. Muistisairaus koskettaa yhä useampaa meistä, joko itsen tai läheisten osalta. Montessorimenetelmä tarjoaa oivalluksia, joita apuna käyttäen muistisairaahan toimintakykyä ja elämänlaatua pystytään merkittävästi parantamaan helpoilla ja edullisilla keinoilla. Lisäresursseja enemmän tarvitaan toimintatapojen ja asenteiden muutosta.

-Suomessa ei ole vielä aiemmin esitelty montessorimenetelmän käytännöllisiä sovelluksia muistisairaiden yksilöllisessä ja humaanissa hoidossa. Tämä osuus tuo uusia mah-

dollisuuksia vanhusten hoitoon. Menetelmää on käytetty menestyksekkäästi jo useita vuosikymmeniä esimerkiksi Australiassa ja Yhdysvalloissa, Päivi Soikkeli Suomen Montessoriliitosta toteaa.

Teos tuo lukijalle elävän kuvan montessoripedagogiikan käytöstä Suomessa ja ulkomailla. Tietotekstin lisäksi kirjassa on montessorialan asiantuntijoiden haastatteluja, joista välittyvät Maria Montessorin luoman järjestelmän käytännön sovellukset suomalaisissa päiväkodeissa ja peruskouluissa. Montessorivanhempien ja -lasten haastattelujen kautta pääsee kokemaan montessorimaailman arkea kotien ja montessorioppilaiden näkökulmasta.

Jos teos herätti mielenkiintosi, sitä voi tilata osoitteesta: www.montessoripedagogiikka.fi.

Susan Wilander

Heiskaset-lehden taittäjä

Markus Sommers

Tuusniemen Heiskaset vuosisatojen saatossa

Osa 32

Hannu Heiskasen jo vuodesta 2005 jatkunut fiktiivinen jatkokertomus muinaisista Tuusniemen Heiskasista, jossa on kuitenkin ”tottuutta sitteeks”. Tarinassa esiintyvät henkilöt ja paikat ovat pääosin autenttisia ja erinäisiin tutkittuihin lähteisiin perustuvia.

Tapahtui edellisessä jaksossa:

Elettäessä 1800-luvun ensikymmeniä, Heiskas Matti palkkasi entisen ruotumiehensä Juvosen Ruotu-Ollin pellonraivaustöihin Honkalaan. Samalla salvottiin kaadetuista puista hirsii, joista Matti aikoi rakentaa tulevaisuudessa uuden navetan pihapiiriin. Syksyllä suoritettiin perinteinen syyslahtuu ja myös Honkalassa saatiin nauttia maukasta ”tappaissoppoo” urakan jälkeen. Kova rehkeminen kävi kuitenkin kovasti jo lähes puolen vuosisadan ikäisen Honka-Matin kunnon päälle. Jäseniä romosteli koko syksyn ja keuhkoista tuli veristä vaahtoa syljeskellessä.

Honka-Matin jälkisäädös

Tammikuun alussa 1813 Honka-Matin tauti tuntui vain pahenevan. Keuhkoihin pisti entistä kovemmin ja olo tuntui jatkuvasti kuumeiselta ja väsyneeltä. Hän tunsu ettei enää näkisi seuraavaa kesää ja alkoi tehdä toden teolla kuolemaa. Loppukuusta jalat eivät enää kantaneet, mutta järki säilyi edelleen kirkkaana. Honka-Matti rupesi suunnittelemaan perheensä tulevaisuutta ajan hänestä jättäessä.

Pari päivää asioita mietittyään Matti saneli ”testamenttinsa” kuolinvuoteeltaan läheisilleen: *-Sinä Pekka suat vanahimpana poekana ottoo nyt piätoplokkiaan ohjakset kässiis tässä talossa. Tiet ruan Torppa-Erkin kanssa muatyöt niin ku aenae ja pienemmät moskulat aatteloo kukkii kykyisä mukkaa. Maria out sitten Rietan kaverina tallous-ynnä navettatöessä ja Pikku-Matti koetat pysyvä poessa aekuistej jaloesta kalakkarehtamasta. Muapaekka jääp sitte perinnöks Pekalle, muut penskat katelkee rikkaeta ukkoloita ja akkoloeita tae raevatkee torppia takamaelle. Pekalle lankiaap samalla eloaekane syytinki Reettaa nähe. Velj Er-*

killä o’ sitte elinikänen kontrakti Ruuvarin torppaan sovituilla ehoilla, hänen jäläkeesä ehtikee uus torpparj tilalle.

Tammikuun 25. päivänä rintaan pisti vielä viimeisen kerran. Sitten Honka-Matti pääsi vaivoistaan. Lähisuku saatteli hänet viimeiseen lepopaikkaansa, yhdeksän vuotta sitten kuolleen ensimmäisen vaimonsa Annan viereen tutuksi tulleeseen Ruskilan kalmistoon.

Suru oli jälleen kerran suuri Honkalassa. Taas tuntui elon aika loppuneen kesken rap-sakalta isäntämieheltä. Harvat ihmiset tosin elivät siihen aikaan todella vanhoiksi. Suuresta lapsikuolleisuudesta johtuen keski-ikä jäi todella alhaiseksi, sinne neljäkymmenen ikävuoden tietämiin. Muutoinkin karut elinolot, kova työ ja yksipuolinen sekä niukka ravinto kuluttivat ihmistä hautaa kohti huomattavasti nopeammin kuin nykyisin.

Hautajaiset olivat Pikku-Matille uusi ja outo kokemus, siksi hän kotiin tultua kyselikin muilta eläjiltä yhtenäen: *-Millonka te itä tulloo poet tieltä muakuopatta? -Voe tokkiisa sinuae nakijaesta, ko et vielä ymmär-*

rä kaekkija asjoeta. Taetasj olla paremp jos myö muutkaa ei najuttaesj, Reetta totesi kyyneliään pyyhkien.

Reetan asema talossa oli muuttunut silmänräpäyksessä emännästä syytinkiläiseksi. Enemmän hän kuitenkin kaipasi Honka-Mattia, jonka kanssa hän oli saanut taivaltaa muutaman vuoden elon kivikkoista, mutta laveaa polkua. Se oli ollut hänen tähänastisen elämänsä ihaninta aikaa, ja hän aavisti että sellaiseksi se tuli jäämäänkin. *-Saepaha tuo meikäläesennii elo maestua apilalle ies vähä aekoo,* hän totesikin itsekseen.

Onneksi Honka-Matin lapset olivat jo melko mukavassa iässä: Isännän manttelin perinyt Pekka yhdeksäntoista, Maria kahdeksantoista, Mikko kuusitoista ja Erkki kolmetoista. Vain Reetan kanssa tehty Pikku-Matti, kuusi vuotta, vaati enää vähän perään katsomista. Kolme vanhinta olivat jo käyneet ripillä, ja sen puolesta valmiit vaikka solmimaan avioliittoja. *-Eikööm myö tässä pärjäellä, ku jokkaene parraasa yrittääp,* valoi Reetta uskoa tulevaisuuteen orvoiksi jäänelte lapsijoukolle.

Mainittakoon myös, että talon vanhimalle pojalle Pekalle sattui nuorena miehenä pikku vahinko hänen öisellä vierailullaan Happolan piian aitassa. Pahinta kaikessa oli että Happolan isäntä sattui näkemään Pekan poistumisen yöpaikastaan aamulla. Tarkkana isäntänä Yrjö laski lapsen synnyttyä yksi ynnä yksi. Syyskäräjillä Pekka joutui tunnustamaan syntyneen lapsen, nimeltään Annelin ja maksamaan tästä ruokkoa. Ronkelille nuorelle isäntämiehelle Heiskas-Pekulle ei tullut mieleenkään että hän veisi vihille köyhän piikatytön. *-Perkkelleen kyttärj sinnäe Happos Saku sitte out, jos et kyörä oes rüllännä nii en oes joutunna laesinkaa rullavassuu,* Pekka kovisteli Sakulle kärkepäikan pihalla tuomion tultua julistetuksi. *-Meillä sitä ee kääväkkää iba iliman ae-kojaa pilluwarkaessa,* totesi jäykkäniskainen Saku nuoremmalle Pekalle. *-Sinä sitä ossoot sitte hinnotella sennii asjan, suata-*

nan vupelo! Hän tuohtui Sakulle.

Tämä kasvatti Pekalle luonnetta ja hän katkeroitui muita ihmisiä kohtaan, mielestään kokemastaan vääryydestä.

Sisar Marialla kävikin sitten huomattavasti parempi tuuri naima-asioissa. Hän avioitui sukulaistalo Räsälän rusthollin vanhimman pojan, Heiskas-Petun (Petteri) kanssa ja pääsi emännäksi isoon taloon pyöräytellen aikojen kuluessa peräti kahdeksan perillistä pikkuserkkunsa kanssa.

Mikko veljeä veti kaupunki puoleensa ja täytettyään kaksikymmentä hän muuttikin hetimiten Kuopioon. Siellä hän pestautui kauppaliikkeeseen töihin, aluksi vaatimattomaksi varastorengiksi, mutta kuitenkin. Aluksi hän asui hyyryllä kauppiaan nurkissa, mutta sai myöhemmin vuokrattua oman hellahuoneen kimpassa toisen puotirengin kanssa. Aikanaan hän eteni ensin kauppa-apulaiseksi, sitten puotipuksuksi ja lopulta aina puukholariksi, eli myymälänhoitajaksi asti. Samoihin aikoihin hän perusti perheen työnantajansa kauppias Svanin tyttären Margitin kanssa. Näin synnyinseutujen sukulaiset saivatkin hyvän kortteerin Kuopiossa käyntejään varten ja Mikko sai sidotuksi enonsalolaiset asioimaan isäntänsä kauppaan. Eipä kylältä ennen Mikkoa kukaan ollutkaan päässyt vielä niin pitkälle porvarillisella uralla.

Erkki pojalle kävi sitten sitäkin huonommin. Sillä viisitoistavuotiaana hän oli serkkunsa Ollin kanssa kalassa Juojärvellä, kun kesäinen raju ukkosmyrsky yllätti vielä kohtalaisen kokemattomat kalamiehet. *-Joha tek ukoiliman yhenäkkeen, koetettaa sou-too rantaan!* Erkki huusi veneen perässä siimaansa ylös kerivälle serkkupojalleen. *-Koetetaan... koetetaan...* huusi Olli vastaan, vaakasuorassa vihmovan rankan vesisateen ja mahtavien jyrähdysten säestämänä.

Aallokko kasvoi ylivoimaiseksi keskenkasvuisten poikien voimille, eivätkä he jaksaneet pitää venettä tuulta päin.

*-Nyt männää, eika meinata. Apuvaaa... aattak-
kee, aattakkee!* Huusi Olli henkensä hädässä.
-Ee taejeta ennee elolle elepyä, totesi Erkki rau-
hallisesti tuntiessaan voimiensa hupenevan,
mahtavan aallokon heitellessä poikia ja venet-
tä kuin korkkipalaa.

Kertaheitolla kevyt vene paiskautui nurin,
ja uimataidottomat serkukset joutuivat veden
varaan. Aikansa veneen laidoissa roikuttuaan
poikien voimat uupuivat lopullisesti ja he pai-
nuivat järven synkkiin syvyyksiin. Ruumiita ei
koskaan löydetty, ainoastaan kaatunut vene,
joka oli ajelehtinut kovassa tuulessa kirkon-
kylän rantaan saakka.

Taaskaan ei kalman koura hellittänyt otet-
taan Honkalasta. Surutaakkaa kasvatti se ettei

poikia saatu siunattua kirkkomaahan, vaan he
aikalaisten uskomusten mukaan tulivat vael-
telemaan rauhattomina sieluina öiseen aikaan
Juojärven rannoilla apua huutaen.

Pikku-Matti pyöriskeli vielä tiiviisti äitinsä
mukana täyttäen kymmenennen ikävuoten-
sa huhtikuussa 1817. Tutussa pihapiirissä ja
lähimetsissä riittikin puuhaa pojanviikarille,
jota eivät vielä tulevaisuuden huolet paina-
neet. Pidetyin isoveljen menetys koski kovas-
ti Pikku-Mattiin, ja monesti Reetta tapasikin
hänet itkeskelemässä yksikseen milloin mis-
säkin pihan nurkassa.

Jatkuu seuraavassa numerossa...

MURRESANOJEN SELVENNÖKSIÄ:

Syyslahtuu
Tappaissoppa

Piätoplokas
Moskula
Kalkkarehtaa
Syytinki
Kontrahti
Kalmisto
Rapsakka
Nakiainen
Naju
Elo maestua apilalle
Ruokko
Kyttärj
Kyörä
Rällätä
Rullavastuu
Vupelo
Hyry
Puotipuksu
Kortteeri
Yhenäkkeen
Kalma

Syksyteurastus
Teurastetun eläimen elimistä ja verestä valmistettu
voimakas keitos
Päällysmies, työnjohtaja
Lapsi
Pyöriä tiellä, jaloissa
Elatussopimus
Vuokrasopimus
Hautausmaa
Riuska, reipas henkilö
Pikkupoika
Taju, äly, muisti, oppimiskyky
Elämän olla ihanaa, elämisenarvoista
Elatusmaksu
Kytääjää, seuraaja
Perässä kulki, luvattomasti seuraaja
Mekastaa
Joutua vastuuseen
Saamaton, työssään avuton nahjustelija
Vuokra
Kaupan myyjä
Majoituspaikka
Yht'äkkiä
Kuolema

JOULUEVANKELIUMI (Luuk.2: 1-20)

Usein jouluevankeliumi kuunnellaan ja luetaan sitä sen kummemmin ajattelematta. Mutta jos sitä lukee ajatuksella, löytää sieltä joka vuosi jonkun uuden näkökulman, mikä antaa uuden ilon joulunviettoon. Itselleni on viime vuosina noussut merkittäväksi adventin aasi ja paimenet.

Jos presidentti Sauli Niinistö lähtisi valtiavierailulle, vaikka Venäjän presidentti Putinin luo vuoden -87 Toyota Hiluxilla, ajaen itse, panssaroidun Mersun ja kuljettajan sijasta, hän voisi herättää ihmetystä muissa vieraissa. Samalla tavalla Jeesuksen ratsastaminen aasilla Jerusalemiin juhliin, olisi monen mielestä kuulunut tapahtua komealla ja korskealla hevosella, kuten sen ajan kuninkaat yleensä. Jeesus syntyi talliin, eikä mihinkään luksus majataloon. Jeesuksen syntymä oli uutinen, jota juutalaiset olivat odottaneet pitkään, josta profeetat olivat ennustaneet. Ensimmäisenä tästä tapahtumasta kuulivat sen ajan yleisimmän ammatin edustajat, tavalliset työntekijät, paimenet. Ei ylimmille uskonnollisille johtajille annettua selontekoa asiasta, tai kuulutusta sen ajan kirkkoissa, vaan ihan tavallisille paimenille. Tänä jouluna juuri tämä on minusta

erityisen puhuttelevaa. Joulun evankeliumi on tarkoitettu ihan tavallisille ihmisille.

Kaikki nämä syntymään liittyvät asiat olivat hyvin eriskummallisia asioita kuninkaalle. Juutalaiset odottivat kuningasta, joka myös näyttää ja käyttäytyy kuten kuninkaan tulee. Monet odottivat maallista kuningasta, kansan johtajaa, joka hallitsee oikeudenmukaisesti ja arvokkaasti ja jolla olisi taivaalliset joukot apunaan, joka murskaisi roomalaisten miehitysvallan ja perustaisi uudelleen Daavidin tarunhoitoisen kuningashuoneen. Mutta Jeesuksen tarkoitus ei ollut olla mikään maallinen mahtimies. Ja tätä oli ihmisten vaikea ymmärtää.

Hänen kuninkuutensa oli toisenlaista, hiljaista ja nöyrää ja lempeää, jolla hän tahtoi ohjata seuraajiensa sydämiä; se ei perustunut pelkoon tai pakkovaltaan. Kuten rakastetun Tiellä ken vaeltaa -virren säkeissä todetaan: ”voimalla väkivallalla et tahdo hallita”. Tänäkin adventtina Jeesus ratsastaa seurakuntansa keskelle ja tahtoo tulla lempeäksi ja nöyräksi kuninkaaksi meidän sydämiimme. Jotta me voisimme itse tulla lempeiksi ja nöyriksi lähimmäisillemme.

Tiina Reijonen

Seuraavan joululaulun myötä lempeää adventtia ja Hyvää Joulua!

*”Mä kanssa paimenten käyn seimen
äärehen, käyn lasta katsomaan,
mä olkivnoteessaan, mun tähteni syntyi
Hän tänne.”*

Heiskasten sukuseura

Heiskasten sukuseura on perustettu vuonna 1960 ja kuuluu maamme vanhimpiin sukuseuroihin. Sukuseuran tarkoituksena on selvittää Heiskasten suvun ja sen eri sukuhaarojen vaihteita ja historiaa, vaalia niihin liittyviä perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta suvun jäsenten keskuudessa sekä tehdä sukuseura- ja sukututkimustyötä tunnetuksi ja muutenkin edistää kotiseututyötä. Sukuseura järjestää sukkokokouksia ja retkiä, suorittaa ja tukee sukututkimusta, kerää ja arkistoi sukua koskevaa tietoutta sekä jakaa tutkimus- ja perinnetietoa tämän lehden ja muiden julkaisujen avulla.

Sukuseuran varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen 15 vuotta täyttänyt henkilö, joka isän tai äidin puolelta on sukuun kuuluva tai tämän puoliso. Kannatusjäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö, joka haluaa tukea seuran tarkoitusta ja toimintaa.

Heiskasten Sukuseura ry:n hallitus 2017-19

Hannu Heiskanen 0500 267 422
hannu.h.heiskanen@kesko.fi
Puheenjohtaja, Sukututkimusvastaava

Perttu Kähäri 040 774 8794
perttu.kahari@aalto.fi
Varapuheenjohtaja, Päätoimittaja

Paula Erama-Kuosmanen 040 415 7018
Tuotemyyntivastaava

Liisa Heiskanen 040 709 1345
liisasiil@gmail.com Sihteeri

Voitto Heiskanen 040 594 1486 Jäsenasiat:
heiskaset.sukuseura@gmail.com
Jäsenrekisterinhoitaja, Kirjasto- ja arkisto-
vastaava, Kotisivuvastaava

Kauko Hotti 0500 454 230
kauko.hotti@abs-hallintopalvelut.fi
Taloudenhoitaja

Aino Laakso 040 151 6969
ainolaakso@outlook.com
Jäsenhankintavastaava

Orvokki Weckström
09 8796 119, 050 300 1602
orvokki.weckstrom@suomi24.fi
Perinnetietovastaava

Jäsenrekisterinhoitajan terveiset

Jos saitte jäsenmaksun paperilla ja teillä on sähköposti, ilmoittakaa se osoitteeseen: heiskaset.sukuseura@gmail.com. Maksattehan jäsenmaksunne, ettei minun tarvitse lähetellä muistutuksia. Voitto Heiskanen, Jäsenrekisterinhoitaja

Heiskasten sukuseuran pankkiyhteys Danske Bank FI13 8000 1100 7754 45
Seuran kotisivut <http://heiskasten.sukuseura.fi>

SYNTYNEITÄ

Tuusniemen sukuhaaraan kuuluva Kari Heiskanen sai pojan 14.07.2018. Poika sai nimekseen Daniel Juho Julius Heiskanen. Onnittelut uudelle sukuseuran jäsenelle sekä vanhemmille!

Kari Heiskanen ja poikansa Daniel

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Kaija Kähäri 80 vuotta

Kaija Kähäri (os. Heiskanen) täytti 80 vuotta 1.9.2018 Helsingissä. Kaija kuuluu Syvänsin 2. sukuhaaraan ja on sukuseuran perustaja-jäseniä. Kaija on myös toiminut sukuseuran hallituksessa.

Liisa Collan ja Raija Heiskanen 75 vuotta

Syvänsi 2-sukuhaaraan kuuluvat Liisa Collan (os. Heiskanen) ja Raija Heiskanen (os. Suihkonen) ovat täyttäneet 75 vuotta. Liisa Collan täytti vuosia 4.7.2018 ja Raija Heiskanen 2.8.2018.

Liisa Collan

Teuvo Karjalainen 70 vuotta

Syvänsi 2-sukuhaaraan kuuluva Teuvo Karjalainen on täyttänyt 70 vuotta 10.10.2018.

Voitto Heiskanen 70 vuotta

Sukuseuran hallituksen jäsen ja jäsenrekisterinhoitaja Voitto Heiskanen täytti 70 vuotta 28.10.2018 Espoossa. Voitto kuuluu Tuusniemen Heiskasiin.

Perttu Kähäri 50 vuotta

Sukuseuramme varapuheenjohtaja, professori Perttu Kähäri täytti 50 vuotta 6.7.1968. Perttu kuuluu Syvänsi 2 –sukuhaaraan.

Raija Heiskanen

Sukuseura onnittelee kaikkia merkkipäiviään viettäneitä!

In Memoriam

Kalle Heiskanen

(1925-2018)

Agrologi Kalle Heiskanen kuoli kotonaan Joensuussa 16.8.2018. Hän oli Soanlahden Keljonmäellä syntynyt 93-vuotias sotaveteraani. Kalle kuului Impilahden sukuhaaraan ja toimi sukuseuran hallituksessa vuosina 1988-91.

Maanviljelijä Heikki ja Lyydia Heiskasen suurperheen lapsena Kalle sai hyvät lähtökohdat niin vastuun kantamiseen kuin sosiaaliseen kanssakäymiseen. Lapsuus loppui kuitenkin lyhyeen, kun perheen hajottua vararikon seurauksena kahdeksanvuotias koulu-poika joutui pari vuotta vanhemman veljensä kanssa ns. huutolaispojaksi vieraaseen taloon. Koulu sujui hyvin ahkeralta ja tiedonjanoiselta pojalta. Vaikka varaa jatko-opintoihin ei ollut, halu oppia uutta, sinnikkyys ja usko omiin mahdollisuuksiin säilyivät läpi elämän.

Sota toi mukanaan suuria muutoksia. Talvisodan päätyttyä 14-vuotias Kalle patikoi isäntäperheensä ja muiden evakkojen mukana satoja kilometrejä Soanlahdelta Keski-Suomeen Hankasalmelle. Koko perhe saatiin vähitellen koottua yhteen ja päästiinpä vielä palaamaan takaisin Soanlahdellekin. Iän karttuessa tuli aika suorittaa asevelvollisuus, v. 1944 komennus rintamalle ja haavoittuminen kranaatti-iskussa.

Rauhan solmimisen jälkeen Kalle pääsi Tervajoelle asutetun perheensä luokse. Hankkiakseen elantonsa hän kulki pitkin Pohjois-Suomea tarttuen niihin töihin, mitä tarjolla oli: kirkonkaton tervaamista, veneen veistämistä, metsätöitä, kirvesmiehen hommia Lapin jälleenrakennustyömailla ja työnsä johtoa pärehöyläamössä. Työn ohessa Kalle suoritti kirjeopistossa keskikoulun kursseja ja pääsi opiskelemaan Mustialan maamieso-

pistoon. Maanrakennusalan aluejohtajan työt Pellonraivaus Oy:ssä toivat hänet Joensuuhun v. 1954, missä hän asui kuolemaansa saakka. Työura jatkui neljännesvuosisadan verran Keskusliike Hankkijalla osastonhoitajana, myyntipäällikkönä ja tukkumyyjänä. Kalle kiersi ahkerasti maakunnissa pitämässä tupailtoja ja tuomassa ratkaisuja maanviljelyn moninaisiin tarpeisiin. Menestys myyntityössä perustui laajaan asiantuntemukseen, asiakkaiden tarpeiden syvälliseen ymmärtämiseen ja keskinäisen luottamuksen rakentamiseen.

Perustettuaan perheen terveydenhoitaja Aili Juvosen kanssa evakko juurtui Joensuuhun yli 60 vuodeksi. Lapissa opittuja kirvesmiehen taitoja hän hyödynsi rakentaessaan omakotitalon Niinivaaralle ja mökin Höytiäisen rannalle. Vastapainoa ahkeralle työnteolle ja rakennusprojekteille toivat kalastus, hiihto, kuorolaulu sekä erilaiset luottamustehtävät seurakunnassa ja yhdistyksissä.

Kalle Heiskanen oli sisukas henkilö, joka ei antanut periksi, vaikka minkälaisia vaikeuksia eteen tuli. Hän oli alati kiinnosunut uusista asioista eikä pelännyt tarttua mihinkään

tehtävään. Muistamme hänet ihmisenä, joka välitti ja halusi auttaa muita olipa kyse sitten omasta perheestä tai vähän etäisemmistä ihmisistä. Vaikka lapsuuden perhe ikävästi hajotettiin, pitivät sisarukset ja sukulaiset yhteyttä läpi elämän saaden toisistaan iloa, tukea ja voimaa.

Eija Heiskanen

Kirjoittaja on Kalle Heiskasen tytär

Kansallistaikuri Solmu Mäkelä (1922-2018)

Solmu Mäkelä kuoli 25. heinäkuuta 2018 Helsingissä 96 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Viipurissa 18. kesäkuuta 1922. Lapsuutensa ja nuoruutensa Solmu vietti Viipurissa, jossa jo koulupoikana sukelsi taikuuden salattuun maailmaan. Talvi- ja jatkosota katkaisivat elämän Viipurissa. Jatkosodan ajan hän toimi päämajan viihdytysjoukoissa. Solmun sotilaspassissa lukee: Taikuri. Taikuuden ja sirkuksen parissa Solmu sai elää mielenkiintoisen ja pitkän elämän. Viipuri oli Solmulle rakas kaupunki, jonne hän muistoissaan usein palasi.

Solmu tuli Heiskasille tutuksi, koska hän aiempina vuosina vieraili lukuisia kertoja sukuseuramme tilaisuuksissa. Toki hän oli monelle jo muutenkin tuttu, muun muassa puheenjohtajamme kertoo nähneensä hänet pikkupoikana esiintymässä koulussa, samoin kuin jo hänen äitinsä aikoinaan hänen koulussaan 1940-50-luvulla! Nyt mestari on poissa.

Leena Heiskanen

Heiskas-tuotteet NYT TALVEKSI!

Heiskaset-sukuviiri

Viirin kuvioaihe on Salme Halosen (o.s. Heiskanen) suunnittelema. Keltaisella pohjalla lepää musta polviorsi, joka kuvaa eteenpäin kulkemista. Sen alla on kaksi vastakkain olevaa punaista tulusrautaa, jotka kuvaavat suvun kipinöitsevää luovuutta ja aloitekykyä. Tulusraudat muodostavat myös H-kirjaimen viitaten siten suvun sukunimeen. Viirin koko on 30 x 300 cm. Hinta 50 €.

UPEA LAHJA!

**VÄLTÄMÄTÖN JOKAISELLE
HEISKASELLE JOLLA ON
LIPPUTANKO.**

Heiskaset-solmio

Tyylikäs solmio, jossa hillitty Heiskaset-brodeeraus. Väri hopeanharmaa.

ERIKOISTARJOUSHINTA VAIN 5 €!

**LÄHDE TALVEN JUHLIIN HEISKASET-SOLMIO KAULASSA! TAI
OSTA LAHJAKSI – TYYLIKÄS MUTTA
EDULLINEN TUOTE!**

TILAA HELPOSTI! Myyntivastaava Paula Erama-Kuosmanen 040-415 7018 / paula.eramakuosmanen@gmail.com. Tilaukset toimitetaan postitse, hintoihin lisätään postikulut ja mahdolliset pakkauskulut.

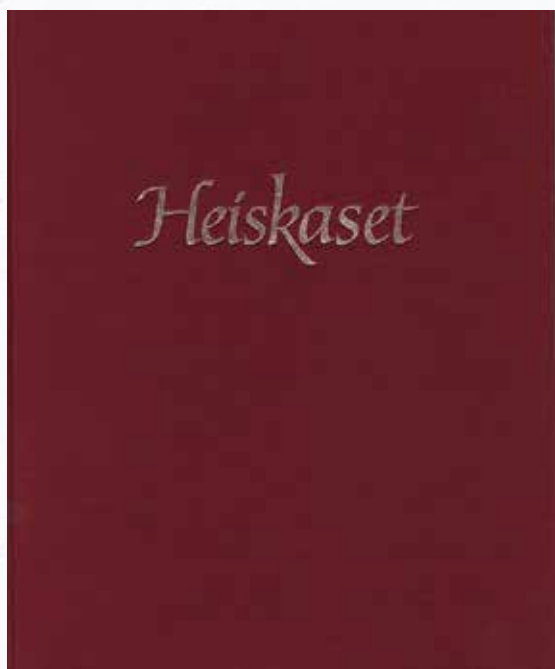
MUISTA SUKULAISTASI SUKULAHJALLA!

Heiskaset-sukukirja

Kirja sisältää noin 11.000 Heiskasen nimet ja sukutaulut kaikkiaan 53 Heiskasten sukuhaarasta. Lisäksi kirjassa on mielenkiintoisia tarinoita eri elämänaloilla toimineista Heiskasista. Kirjan on toimittanut sukututkija Kaija Heiskanen.

HINTA 85 €.

**KUULUU JOKAISEN HEISKASEN
KIRJAHYLLYYN!**

NYT NIITÄ SAA!

Uudenuutukainen HEISKASET -logolla varustettu emalimuki nyt saatavilla edullisesti.

Hinta vain 9,95€/kpl!

**Ostamalla sukutuotteita tuet
Heiskasten sukuseuran työtä!**

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta!

George Dolgikh